

PROTOCOL

ANTI-PEST

APRIL 2021

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Visie OBS Vleuterweide	3
3. Beschrijving van pesten	4
Pesten	4
Pesten herkennen	4
Online Pesten	5
4. Pestaanpak	6
5. Tot Slot	8
Bijlage A: Pest Alert kaarten	9
Bijlage B: What's happy	9
Bijlage C: stappenplan - stroomschema	10

1. Inleiding

In dit antipestprotocol wordt ons beleid beschreven met betrekking tot alle leerlingen binnen onze school die te maken hebben met pesten. Het geeft aan waar er in de voorwaardelijke sfeer gewerkt wordt en wat te doen wanneer er sprake is van pesten.

Met dit anti-pestprotocol willen we als school laten zien dat we pesten serieus nemen en dat, maar ook hoe, het wordt aangepakt. In dit protocol geven we ook aan hoe we vooral preventief te werk gaan om zo te investeren in een veilige leeromgeving en op die manier een veiligheidsgevoel bij alle leerlingen te bevorderen. Dat neemt niet weg dat pesten op elke school kan voorkomen, dus ook bij ons. Ons anti-pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe er gehandeld wordt wanneer er gepest wordt.

2. Visie OBS Vleuterweide

Op OBS Vleuterweide zijn onze belangrijkste uitgangspunten verwoord in de hieronder weergegeven visie van onze school.

Wij, de wereld

We zijn een openbare school waar alle kinderen welkom zijn. Wij omarmen de diversiteit van de kinderen, zij brengen letterlijk de wereld de school in. Wij nemen verschillen en overeenkomsten tussen kinderen als uitgangspunt om de kinderen voor te bereiden op deelname aan de samenleving.

We vinden het belangrijk dat iedereen zichzelf mag zijn. Ieder mens is uniek met zijn eigen passie, talenten en kwaliteiten. Wij zijn ervan overtuigd dat wanneer kinderen zich gezien, gehoord en gekend voelen ze in staat zijn om zich te ontwikkelen.

- We zien het als onze taak kinderen te helpen ontdekken wie zij zijn, wat ze goed kunnen en waar ze voor staan. Wij willen ieder kind hierin sterk maken, zodat het zich goed toegerust voelt om uiteindelijk na de jaren op OBS Vleuterweide, zelfbewust een stap verder de wereld in te zetten.*
- We vinden dat kinderen moeten worden voorbereid op hun rol als zelfstandig en actief burger in een democratische samenleving. We willen kinderen voorbereiden op de toekomst waarbij we veel waarde hechten aan het nemen van verantwoordelijkheid. Verantwoordelijk zijn voor jezelf, je leerproces en je omgeving.*
- Wij staan voor kwalitatief goed onderwijs en stellen realistische doelen die het kind verder helpen in zijn of haar ontwikkeling. Wij kijken hierbij naar de (onderwijs)behoeften van de individuele leerling en sluiten daar zo goed mogelijk bij aan. Daarbij hebben we hoge verwachtingen van onze kinderen en is samenwerking tussen kinderen, ouder en school van essentieel belang.*

Omdat we veel waarde hechten aan diversiteit en aan uniciteit; er is ruimte voor onderlinge verschillen en iedereen mag zijn wie hij is, doen we er alles aan om een veilig pedagogisch klimaat neer te zetten waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen.

Een positieve groepsaanpak is hiervoor een krachtig preventief middel. OBS Vleuterweide start daarom elk schooljaar met Grip op de Groep en werkt hiermee schoolbreed aan een veilig en positief groepsklimaat. Verder zetten wij de methode de Vreedzame School (o.a. gouden regels) in en nemen we twee keer per jaar het sociaal emotionele leerlingvolgsysteem ZIEN af. Als eventuele aanvulling worden de veiligheidsmeter en het sociogram afgenomen. Leerkrachten kunnen ook handelingstips uit de resultaten van deze signaleringsinstrumenten halen en in de groep inzetten. De Vreedzame School is een door de overheid goedgekeurd programma. Het is een algemeen preventief programma dat zich richt op sociale vaardigheden. Het kan als zodanig ook preventief en curatief bijdragen aan het voorkomen en verminderen van pesten.

3. Beschrijving van pesten

Pesten

OP OBS Vleuterweide willen we dat elk kind zich veilig voelt en dat alle kinderen op een positieve manier met elkaar omgaan. De school treedt dan ook op tegen pesten op een dusdanige manier dat er een duidelijk signaal wordt afgegeven: pesten wordt niet getolereerd! We willen kinderen daarnaast gedrag leren waarbij zij op een positieve manier grenzen aan kunnen geven en dat zij ook de kans krijgen in het geval van de pester zijn, op een andere manier met het gepeste kind om te gaan.

Pesten wordt op OBS Vleuterweide serieus genomen! Als eerste het onderscheid tussen plagen en pesten. Plagerijtjes gebeuren in iedere groep. Het gebeurt; is waarneembaar, er wordt soms om gelachen en is eenmalig. Het grote verschil tussen plagen en pesten is dat bij pesten iedereen zijn vaste rol heeft en dat het (vaak) subtiel en stelselmatig gebeurt. Pesten kan worden gezien als een groepsproces. De meeste kinderen zijn er niet actief bij betrokken, maar zijn wel getuige van pestgedrag. Bij pesten is er sprake van een pester, slachtoffer, meelopers en omstanders.

Pesten herkennen

Bij pesten is sprake van een negatieve bedoeling. De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon gericht. En er is sprake van machtsongelijkheid. Om pesten aan te kunnen pakken is het belangrijk om pesten te herkennen. Leerkrachten blijken maar 20% van het pestgedrag waar te nemen (Van Veen, 2020). Wees alert op signalen van pesten, we onderscheiden primaire en secundaire:

Primaire Signalen van pesten

- ✓ De gepeste kinderen worden vaak op een gemene manier geplaagd, bespot of gekleineerd
- ✓ Ze worden uitgelachen op een spottende en onvriendelijke manier.
- ✓ Ze worden fysiek aangepakt en kunnen zich hier niet adequaat tegen verweren.
- ✓ Ze zijn betrokken bij ruzies waarbij ze zich niet kunnen verdedigen.
- ✓ Hun bezittingen worden beschadigd.
- ✓ Ze vertonen blauwe plekken, schrammen, gescheurde kleding.

Secundaire Signalen van pesten

- ✓ De leerling is vaak afwezig of ziek.
- ✓ De leerling wordt door medeleerlingen aangesproken met een bijnaam.
- ✓ De leerling haalt plotseling slechtere resultaten.
- ✓ De leerling wordt regelmatig als laatste gekozen bij indelen van groepjes of samenwerken
- ✓ De leerling is vaak alleen tijdens de pauzes.
- ✓ De leerling komt ruim voordat de les (school) begint naar de klas en blijft na schooltijd lang hangen; blijven dichtbij leerkracht.
- ✓ Ze geven een angstige en onzekere indruk
- ✓ Ze zien er ongelukkig, neerslachtig en huilerig uit.

Zie ook digitale bijlage A: Pest Alert kaarten

Online Pesten

Veel pestgedrag tussen leerlingen speelt zich online af op sociale media en internet. Bij online pesten, cyberpesten genoemd, gaat het om onder meer buitensluiten op social media, bedreigen, afpersen, nep-accounts maken en het verspreiden van ongewenst beeldmateriaal en shame-sexting.

Ook al speelt het online pesten zich buiten school af, de effecten ervan zijn merkbaar tot in het klaslokaal. Onderstaande tips kunnen helpen om online pesten aan te pakken en te voorkomen:

Voorkomen van online pesten

- ✓ Leer leerlingen bewust om te gaan met sociale media en internet.
Besteed aandacht aan privacy en het zorgvuldig omgaan met persoonlijke gegevens en beeldmateriaal. Wijs ze op de risico's en gevaren. Informeer leerlingen over strafbaar gedrag zoals het ongevraagd doorsturen van (naakt-) foto's van leerlingen, iemand bedreigen en afpersen.
- ✓ Bespreek school-/klassenregels en afspraken.
Ga met leerlingen in gesprek over hoe je leuk met elkaar omgaat online. De school- en klassenregels gelden ook voor online gedrag. Bespreek dit regelmatig met de klas. Wat mag dus wel en wat mag dus niet? Ga aan de slag met het maken van afspraken over omgaan op sociale media, maak bijv. gebruik van WhatsHappy (gratis les van Kennisnet, zie digitale bijlage B)
- ✓ Bied hulp aan.
vertel leerlingen bij wie ze op school terecht kunnen als ze te maken krijgen met ongewenst online gedrag (leerkracht, vertrouwenspersoon, anti-pestcoördinator). Vertel over het bestaan van organisaties als Pestweb, Meldknop, Helpwanted, vraaghetdepolitie. Daar kunnen ze terecht met hun verhaal en hulp krijgen. Adviseer leerlingen om altijd bewijsmateriaal (screenshots, chats, mails) te bewaren.

4. Pestaanpak

Op OBS Vleuterweide nemen we signalen van pesten serieus. Dit betekent dat we ingaan op zorgen en klachten van ouders en/of kinderen rondom pesten. De vraag is niet of dit zo is, als vanuit ouders en/of kinderen zorgen/klachten komen dan is dat de waarheid waarmee we aan de slag gaan.

STAP 1 *signaleren van pestgedrag*

Een leerling, een ouder of een leerkracht signaleert pestgedrag. De groepsleerkracht wordt hier onmiddellijk van op de hoogte gebracht.

STAP 2 *de antipestcoördinator of getrainde leerkracht start direct met de supportgroepaanpak*

De groepsleerkracht geeft aan de ouder en leerling aan dat het signaal is opgepakt en dat er direct actie op wordt ondernomen. Afhankelijk van wie het signaal heeft gegeven worden ouders al dan niet uitgenodigd voor een gesprek om uit te leggen wat de aanpak inhoudt. Ouders worden NOOIT per mail geïnformeerd. Vervolgens begint de leerkracht die hiervoor opgeleid is, met de vijf stappen van de supportgroepaanpak (Sue Young, Van pesten naar samenwerken, PICA 2012). Gedurende de gehele interventie worden er geen veronderstellingen gedaan over wat er gebeurd is.

STAP 3 *afronden en nazorg voor gepeste en pester*

Wanneer het pesten is gestopt, kan de supportgroep worden opgeheven. De groepsleerkracht brengt ouders van het gepeste kind op de hoogte hiervan. De groepsleerkracht houdt – zeker de eerste periode – de gepeste en de pester nauwlettend in de gaten. Dit kan vooral door op een positieve manier aandacht te besteden aan het gedrag van beiden.

Zie hiervoor ook bijlage C

Pestaanpak – de supportgroep aanpak

De supportgroepaanpak is een oplossingsgerichte aanpak waarbij het pestgedrag wordt omgebogen in positief en betrokken gedrag in de klas. In deze aanpak wordt niet gesproken over “pesten” en “schuld”. Kinderen wordt geleerd verantwoordelijkheid en een positieve rol te nemen voor elkaar. Met deze aanpak wordt niet alleen het pesten gestopt maar de Supportgroep zorgt er ook voor dat de rest van de klas meegaat in een positieve spiraal met als gevolg een betere sfeer en een veilig groepsklimaat.

1. Een gesprek met de leerling die ondersteuning nodig heeft.

De anti-pestcoördinator wordt ingelicht door de leerkracht en gaat aan de slag met de supportgroep aanpak. (Sue Young, Van pesten naar samenwerken, PICA 2012) Dit betekent dat de anti-pestcoördinator in gesprek gaat met het gepeste kind. Hij vraagt door wie hij (zich) gepest wordt (voelt) en met welke leerlingen hij in de klas een fijne band heeft of met wie hij graag zou willen spelen/samenwerken. Deze kinderen wordt gevraagd om deel te nemen aan de supportgroep. De ouders van de gepeste leerling worden geïnformeerd door de groepsleerkracht over de supportgroepaanpak.

Hij vraagt waaruit het pesten bestaat en maakt met behulp van schaalvragen inzichtelijk hoe ernstig de situatie voor het kind is. De anti-pestcoördinator maakt duidelijk dat hij gaat helpen het pesten te stoppen en legt uit dat hij daarvoor het kind elke week bij zich roept.

2. Bijeenkomst met de supportgroep.

Het doel is om de leden te laten weten dat hun hulp nodig is, zodat een medeleerling ook gelukkig is op school en om ideeën te inventariseren over hoe deze leerling geholpen kan worden. De ideale groep bestaat uit 5 tot 8 leerlingen.

De anti-pestcoördinator formeert een supportgroep rondom het gepeste kind. De pester maakt hier onderdeel van uit. Dit is om de pester de kans te geven om “geoorloofd” ander gedrag te laten zien. Vaak pest de pester omdat hij denkt dat dit van hem verwacht wordt, een bepaalde status heeft, dat hij hier nou eenmaal mee is begonnen etc. De support groep bedenkt concrete acties om het gepeste kind zich beter te laten voelen. Wekelijks gaan ze in gesprek met de APC net zolang totdat het pesten gestopt is (meestal 2 à 3 weken).

3. Tweede gesprek met de gepeste leerling

Het doel is om te evalueren wat in de afgelopen week beter is gegaan. De schaalvraag wordt herhaald: er wordt terug geblikt op het eerst gesprek en ingegaan op het welbevinden van het gepeste kind.

4. (Individuele) Gesprekken met de supportgroep

Doel is om te evalueren wat goed is gegaan. Er kunnen nog een paar (wekelijkse) gesprekken volgen om er zeker van te zijn dat het patroon van interactie tussen gepeste en pester blijvend veranderd is. Het criterium om de groep te beëindigen is dat iedereen het erover eens is dat het gepeste kind nu gelukkiger is op school: het gepeste kind zelf, de leden van de supportgroep, medewerkers van de school en de ouders.

5. Ouderbetrokkenheid

De groepsleerkracht informeert de ouders van de gepeste leerling over de inhoud van de supportgroepaanpak (de leerkracht kan hierbij de anti-pestcoördinator inschakelen). Daarnaast krijgen ouders regelmatig een update van de groepsleerkracht over hoe dingen zich ontwikkelen en ze worden betrokken bij het evalueren van de voortuitgang.

De ouders van de pester worden door de groepsleerkracht ingelicht; telefonisch of op een afspraak in elk geval NIET schriftelijk/per mail. Ook aan deze ouders wordt de supportaanpak uitgelegd.

5. Tot Slot

Bij pesten zijn vijf partijen te onderscheiden: de leerkrachten, de leerlingen: zowel de gepeste als de pester, de omstanders en de ouders.

Op OBS Vleuterweide zien wij de aanpak tegen pesten als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen. We hanteren daarom ook een vijfsporenbeleid waarbij hulp wordt geboden aan het slachtoffer, de pester, de omstanders, de leerkrachten en de ouders.

Met de Supportaanpak is er voor alle partijen een eigen aandeel en verantwoordelijkheid om het leer- en leefklimaat op school weer positief en veilig te maken.

Op obs Vleuterweide is naast de anti-pestcoördinator ook nog een vertrouwenspersoon aangesteld. Raadpleeg de schoolgids (via o.a. de website: www.obsvleuterweide.nl) voor een actueel overzicht.

Leerlingen mogen zelf naar zowel de vertrouwenspersoon als de anti-pestcoördinator toe.

Bijlage A: Pest Alert kaarten

[signaalkaart-pesten-po.pdf](#)

Bijlage B: What's happy

Kennisnet-lestips-Wh
atsHappy.pdf

Bijlage C: stappenplan - stroomschema

